

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Conivgio Sacerdotvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

ARTICVLI FIDEI

nibus. Porro hæc exercitia, cum ad illum finem referuntur, ut habeamus corpora obnoxia ad res spirituales, & ad faciendum officium iuxta uocationem &c. sunt in pijs bona & meritoria opera, ut testatur Danielis exemplum. Sunt enim opera quæ ad hunc finem requirit Deus, ut carnem coherescant.

DE CONIUGIO SACERDOTVM.

Cum doctrina Christiana honorifice prædicet coniugium, eoq; uti iubeat, non solum procreationis causa, sed etiam ad frenandas uitandasq; libidines, nunc non solum pontificia lege, sed etiam noua atq; inusitata seuicia, prohibentur coniugia sacerdotibus, & contracta dirimuntur. Idq; hoc est indignius, quod hæc in Ecclesia fiunt, quæ ut maxime debet abhorrere a turpitudine, Ita coniugium ad uitanda multa ingentia flagitia, summo studio tueri debebat. Ad hæc cum in omnibus ethnicis rebus publicis mediocriter constitutis, propter grauissimas causas, cōiugium in magno honore fuerit, quid minus decet in Ecclesia, quam & sanctissimum fœdus coniugij distrahere, aut capitalibus pœnis, uelut summum scelus, punire coniugiū? unde hæc in Ecclesiam, in qua debet excellere mutua di-

tua di-

PRAECIPVI.

tua dilectio, peruasit immanitas? Porro res loquitur ipsa, quantum turpitudinis, ac scelerum, pariat pontificia lex, de coelibatu, Nec ulla humana uoce dici potest, quantum uiciorum ex hoc fonte in Ecclesiam exundauerit, Nam ut non dicamus de Epicureis, quos nihil pudet, quam multi pij ac boni uiri infœliciter luctati sunt cum imbecillitate nature, & ad extremum in horribilem desperationem inciderunt, Quo spectat autem hæc noua crudelitas, nisi ut illa infinita scelera in Ecclesia confirmantur, & ut improbi peccent impunitius? Hæc causa nihil habet opus disputatione, Nam hæc noua lex, quæ nunc defenditur ab aduersarijs, quæ & prohibet sacerdotibus coniugia, & contracta distrahit, pugnat cum iure naturali, diuino, cum Euangelio, cum ueterum synodorum constitutionibus, cum exemplis ueteris Ecclesiæ. Tantum opus est nobis pietate & æquitate optimi Imperatoris, quem oramus, ut pro sua pietate, & pro suo officio, abolita tyrannica lege, mederi Ecclesiæ studeat. Cum omnis iniusta crudelitas Deo displicet, tum illa maxime quæ exercetur in sacerdotes pios & eruditos, qui bene merentur de Ecclesia. Ac non solum diuina oracula, minantur atrocissimas pœnas, his qui crudelitatem exercent aduersus

f iij

sacerdotes,

ARTICVLI FIDEI.

sacerdotes, sed exempla etiam extant, omniū aetatum, quae comprobant illas minas non esse irritas. Nam ut alia innumerabilia exempla omittamus, Gens Beniamin fere tota deleta est, propter stupratam hospitis sacerdotis coniugem. Cum enim cadauer mulierculae, quae uexata stupris, extincta erat, dissectum, missum esset ad principes Israel, iudicauit uniuersus populus tantam immanitatem seuerissime puniendam esse. Cumq; non dederentur ad poenam autores facinoris, tota gens Beniamin magna clade accepta poenas dedit. At hoc tempore multiplici iniuria afficiuntur sacerdotes, Ipsi cum quidem nullum eis crimen obijciatur, nisi coniugium, excruciat horribilibus supplicijs necantur, miseræ coniuges & parui liberi eieci suis nidulis, uagantur extorres, sine certa sede, sine tecto, sine lare. Paulus uocat prohibitionem coniugij, doctrinam dæmoniorum. Id testantur non solum turpissima uicia, quae coelibatus inuexit in Ecclesiam, sed etiam hæc ipsa asperitas, quae propter hanc legem exercetur in sacerdotes, & eorum coniuges ac liberos. Nam diabolus homicida est, & piorum calamitatibus præcipue delectatur. Sed olim Deo poenas daturi sunt, talium consiliorum autores. Nos hanc seuiam neq; dignam Christianis,

PRÆCIPVI.

Christianis, neq; utilem Ecclesiæ esse iudicauimus.

Quod uero obijcitur autoritas legis Pontificiæ, cur non allegant autoritatem Canonum aduersus turpia exempla impuri cœlibatus, & scelera digna animaduersione. Nulla debet esse autoritas Pontificij decreti, pugnantis cum iure naturæ, & cum mandato diuino, Natura homines ita conditi sunt, ut sint fœcundi, quare Iurisconsulti dicunt, coniunctionem maris & fœminæ esse iuris naturæ. Idq; docet Genesis, capite primo & secundo. Deinde, cum Paulus inquit, Unusquisq; habeat uxorem, ad uitandam fornicationem, Certe præcipit omnibus, qui non sunt idonei ad cœlibatum, ut contrahant coniugia. Et Christus monet, non omnes idoneos esse ad cœlibatum, cum ait, Non omnes capiunt uerbum hoc.

Porro, nec leges humanæ, nec uota ualent pugnantia cum mandato diuino, Et euentus ipse testatur, naturam legibus humanis non posse mutari. Videmus quantum turpitudinis pariat ille cœlibatus. Ac si qui sunt uiri boni, qui student esse casti, hi intelligunt oneris & periculi magnitudinem, & precipue deplorant hanc sui ordinis seruitutem. In Nicena Synodo, quidam conati sunt legem ferre, ut Sacerdotibus interdiceretur con-

f 5 suetudine

ARTICVLI FIDEI

suetudine coniugum . Repudiata est hæc lex ab uniuersa Synodo . Et fuit quondam mitior Latina Ecclesia , Tantum enim dimittebat a ministerijs eos, qui cum gererent munus Ecclesiasticum , ducebant uxores, non prohibuit coniugium . Hæc noua lex est Pontificum, ignota ueteri Ecclesiæ ac Synodis, quæ in totum prohibet coniugia & contracta distrabit.

Constat autem utranq; partem huius decreti pugnare cum Euangelio . Allegatur contra nos Ecclesiæ & Synodorum autoritas, quam Pontifices ipsi huius decreti autores impudenter contempserunt . Nec obscure reclamauerunt pij Sacerdotes, huic nouæ legi. Nam historiæ Ecclesiasticæ testantur, eam non sine acerrimis certaminibus impositam esse Ecclesijs . Tarraconensis Episcopus scribit ad Syricium Pontificem, Sacerdotes Hispanos non posse adduci, ut legem accipiant, qua interdicebatur eis consuetudine uxorū, Quas ibi tragedias agit Syricius , quam inclementer rescribit ?

Hæc enim sunt Syricij uerba , indigna pontifice. Dicat mihi nunc ille , quisquis est, Sectator libidinum, preceptorq; uitijs , Et deinde Pauli dictum alienissimum detorquet ad suam causam,
Qui

PRÆCIPVI.

Qui in carne sunt, placere Deo non possunt, Dubium profecto est, utrum inscitiae, an impudentiae ascribendum sit, quod tam contumeliose loquitur de coniugio, Nihil enim agebatur aliud, nisi ut interdiceretur Sacerdotibus usu coniugum, quas tunc habebant. Deinde posteriores Pontifices, multo etiam duriores fuerunt, cum decretum Pontificium de abijciendis uxoribus, in Germania recitaret Synodo Archiepiscopus Moguntinus, Ita exarserunt ira Sacerdotes, ut minarentur se impetum facturos in ipsum Archiepiscopum. Et erat res cum indigna, tum acerba abijcere praesentes coniuges, sed uicit tandem, uel uis uel supersticio, Quanto mitior fuit Cyprianus mulieribus, quae non seruabant promissam castitatem, Scribit enim lib. primo Epistola undecima. Si perseuerare nolunt aut non possunt, melius est, ut nubant quam ut in ignem delicijs suis cadant, certe nullum fratribus aut sororibus scandalum prebeant.

Porro iniustae leges non solent esse perpetuae, Rogamus igitur optimum Imperatorem, ut inter cetera Ecclesiae incommoda etiam huius legis uicia consideret, qua in re & illud considerandum est. Natura ipsa hominum ueluti senescit & fit imbecillior.

becillior.

ARTICVLI FIDEI

becillior. Quare prouidendum est, ne uicia crescant, Nec debent leges ipsæ semina esse uiciorum, Plato grauisime dicit, leges uirtutis causa ferendas esse, An autem traditio de cœlibatu pietatis causa propugnetur, aut alio quodam consilio, non difficile est iudicare. Postremo, cum Christus præcipue commendauerit pijs curam ministrorū Euan gelij, rogamus, ut optimus Imperator, scruiciam prohibeat, quæ diu iam in homines pios, Sacerdotes exercetur, ac cum Ecclesia potius deliberet, quam cum aduersarijs nostris. Debent in Ecclesia excellere dilectio & misericordia, Quare maxime abhorret uera Ecclesia, a crudelitate non necessaria, nec uult interfici Sacerdotes propter tyrannicam traditionem, Parci etiam uult miseris mulieribus ac liberis sacerdotum, Horum omnium uitam ac salutem, Ecclesia tibi clementissime Imperator commendat, Omnes pij ubiq; terrarum afficiuntur horum calamitatibus, & taciti desiderant Christianam lenitatem in hoc negotio, tibiq; communibus lachrymis doctos & bonos uiros, Ecclesiæ utiles, & horum coniuges ac liberos commendant, quem uident & natura præditum esse eximia quadam & heroica bonitate, & in hac causa hætenus singulari usum esse moderatione, quæ quidem significat

PRÆCIPVI.

significat te de rep. rite sananda deliberare. Non uult Ecclesia, te alienæ crudelitatis ministrum fieri. Maximus honor est Regum, quem tribuit eis Esaias, cum inquit eos debere Ecclesiæ nutricios esse, hoc est imperia, defensionem pacis, & humane societatis, non solum corporali utilitati seruire, sed etiam adiuuare Euangelium, cum uidelicet & tegunt Sacerdotes, & tranquillitatem ciuitatibus concedunt, ut institui ad religionem iuuentus, & doceri homines possint. Rogat igitur Ecclesia, ut memineris tibi pios Sacerdotes, tanquam alumnos tuendos esse, Tuum munus est, innocentie præsidio esse, depellere iniurias, præcipue ab imbecillibus, qui se tueri non possunt ipsi, a pijs mulieribus, a puericia, ab orphanis. In his etiam Sacerdotum coniuges & liberos, qui uere sunt orphani, tibi commissos esse diuinitus existimes.

Ecclesia uel maxime φιλόσοφος est, & non modo coniugum inter se caritatem, parentum erga liberos amorem, probat, sed afficitur etiam ipsa desertorum atq; orphanorum ærumnis. Ac uero in tanta bonitate, nature tuæ nihil esse ἄσοςγγορ iudicat, quare sperat tibi quoq; dolorem asferre, Sacerdotum necesse ac supplicia, coniugum &

gum &

ARTICVLI FIDEI

gum & liberorum exilia. Monet illud etiam Ec-
 clesia, ut provideas, ne pleriq; doctrinae Christia-
 nae loci, quorum necessaria est explicatio, simul
 opprimantur, dum pie eruditi interficiuntur, dum
 excutiuntur hominibus studia doctrinae Christia-
 nae. Quid agunt aduersarij aliud, nisi ut deletis
 omnibus literis & oppressa doctrina, tantum pena
 deant homines ex autoritate illorum, qui domi-
 nantur, somnia indoctorum quamlibet impia,
 quamlibet absurda, ducant esse oracula, Hanc bar-
 baricam seruitutem existimant aduersarij pro-
 desse dominationi suae, Nec obscure multis in locis
 iam hac seruitute iacet oppressa Ecclesia, Et si
 autem non est concedenda licentia, conuellendi
 sententias uera autoritate receptas, nec discea-
 dendum est, uel a scripturis, uel a decretis ueterum
 Synodorum, in quibus pronunciarunt de doctrina
 Christiana, tamen non decet autoritatem Ecclesiae
 praetexere omnibus abasibus ac uicijs, quae recentia
 ac deterior aetas in Ecclesiam inuexit. Nimiti-
 um autem blandiuntur sibi homines, si nihil uicij
 deriuatum esse putant in Ecclesiam, ex affectibus
 hominum cupidorum, ex illis labyrinthis & tene-
 bris doctrinae scholasticae & traditionum, Neq;
 uero tam propter coniugium periclitantur hoc
 tempore

P R A E C I P V I.

tempore boni uiri, quam propter studium repur-
gandæ & illustrandæ doctrinæ Christianæ, quod
regere ac iuuare Episcopi debebant, Nam his
præcipue commendata est cura ornandæ & de-
fendendæ doctrinæ, hi debent esse huius sanctissimi
& utilissimi studij gubernatores & hortatores.

Sed non ad solos Episcopos, uerum etiam ad
pios Principes ac maxime ad Imperatorem perti-
net, pure intelligere Euangelium, dijudicare dog-
mata, aduigilare, ne impiæ opiniones recipiantur
aut confirmentur, idolatriam omni studio abolere,
His officijs præclare meriti sunt, de pijs multi
magni Heroes, Gedeon, Ezechias, Iosias, Constan-
tinus & pleriq; alij, Quare existimabis & tu
officij esse, cauere ne obruantur ea quæ pie &
utiliter patefacta & emendata sunt, a bonis &
doctis uiris, ne impij abusus autoritate tua stabi-
liantur. Psalmus inquit propter templum tuum in
Ierusalem, reges offerent tibi munera.

Sunt autem propria Regum munera in Ec-
clesiam conferenda, inquirere ueram doctrinam,
& curare, ut boni Doctores proficiantur Eccle-
sijs, dare operam, ut rite dijudicentur Ecclesiasti-
cæ contro-

ARTICVLI FIDEI

ca controuersia, non delere piam doctrinam, sed excitare potius ac propagare, & defendere, concordiam Ecclesiae recte constituere & tueri. His ueris muneribus, potes nunc optime Imperator ornare Christi Ecclesiam, quae quidem a te praecipue & Christus requirit ipse, & petunt Ecclesiae horribilibus modis laceratae. Postremo cum humane traditiones cedere debeant temporibus, maxime in Ecclesia, in qua longe pluris fieri debent, salus piorum, dilectio, & pax publica, quam ullae traditiones humanae, multo satius est dissimulare abrogationem huius tradiciunculae de coelibatu, quam confirmare libidines, dissipare coniugia, suscipere seuitiam in Sacerdotes, & eorum coniuges ac liberos, opprimere piam doctrinam, uastitatem efficere in Ecclesiis.

Hanc igitur coniugij causam, quoniam nihil habet obscuri, totam pietati & bonitati tuae Imperator commendamus, Et res tota posita in arbitrio, eorum qui praesunt. Nam leges de coelibatu seu ueteres, seu nouae, tantum sunt humani iuris, in quo mitigando plurimum autoritas Ecclesiae ualere debet.

Quam multa possemus exempla commemorare ex omnium temporum ac gentium historijs, in quibus

P R A E C I P V I.

in quibus cernuntur horrenda exempla poenarum quae libidines secutae sunt. Inter causas diluuij fit mentio libidinum, postea quinque urbes hiatu terrae ita absorptae sunt, ut monumentum poenae aeternum, lacus Asphaltites manserit, Cum Israelitae discessissent ex Aegypto, & multi se consuetudine mulierum Moabiticarum polluisent, duodecim Principes Tribuum suspensi sunt, & trucidata uiginti quatuor milia hominum. Funditus postea deleti Cananei, & nominatim inter causas, recensentur incesti concubitus. Aliquanto post secuta est clades Benjamin propter stupratam Leuitae coniugem. Deinde David electus regno propter adulterium, Aliquoties & Ieremias haec tria Idolorum cultus, tyrannides & adulteria causas esse clamat ingentium calamitatum quae oppresserunt uniuersam gentem Iudaeorum, cum in Babilonem captiua abduceretur.

Haec eo scripta sunt, ut statuamus Deum uere irasci uagis libidinibus & impuros ac incestos non casu in poenas ruere, sed puniri diuinitus, Ergo etiam Ethnicarum ciuitatum excidia nos de ira Dei aduersus haec scelera admonent. Euersa est Sibaris. Athenae, Sparta, Thebae collisae bellis ciuilibus poenas impudicitiae dederunt, Et Roma cum

g

tot Ne

ARTICVLI FIDEI

tot Neronēs & Heliogabalos habuiffet, tandem
 concidit, undiq; dilacerato Imperio, armis Barbararum
 gentium plurimarum. Longus Catalogus est & apud
 Aristotelem, ciuitatum, in quibus mutationes
 politiarum & seditiones propter libidines
 extiterunt, præter has pœnas admonet Eccle-
 siam Paulus, accedere aliam pœnam, uidelicet, a-
 mentiam seu furorem, ut Roma. I. & ad Ephe. 4.
 Capite scribitur, Ac fortasse iam gubernatores
 Ecclesiasticos hæc pœna oppreſſit, qui magna ex
 parte palam sunt Epicurei, palam defendunt Idola
 propter opes & autoritatem, rident dicta coelestia,
 quæ minantur pœnas Idolorum cultoribus, impudicis,
 parricidis. Omnia honeste fieri a se prædicant reg-
 ni causa, hos esse bonos ciues, amantes tranqui-
 litatis, qui ut regni Pontificij maiestatem tueantur,
 comprobant errores & manifesta flagicia. Tota
 rerum natura testis est esse Deum, & punire tur-
 pitudines & tyrannides. Quare etiamſi nunc ri-
 dent has conciones, tamen sciant se aliquando he-
 ſuros in pœnis, ad quas ab ipsa etiam rerum natura
 depoſcuntur.

Cum igitur constet Legem de coelibatu
 pugnare cum mandato Dei, ſentimus recte facere
 sacerdotes & alios, qui honesta coniugia contra-
 hunt,

PRÆCIPVI

hant, sicut Paulus inquit, eligendum esse unius uxoris uirum. Sentimus & gubernatores posse ac debere legem Pontificiam abolere. Errant enim qui putant aut iure diuino prohiberi coniugium sacerdotibus, aut posse legem talem a Regibus aut Episcopis ferri, prohibentem coniugium, Ac si nolint Ecclesie mederi gubernatores, tamen recte faciunt pij qui sequuntur regulam Apostolicam, quæ ait, Deo magis parendum esse quam hominibus.

Deniq; cū legis Pontificiæ defensio multa peccata coniuncta habeat, confirmationem uagarum libidinum, supersticiones & neces piorum sacerdotum, manifestum est nostras Ecclesias recte facere, q̄ legem illam Pontificiam abolent ac damnant. Rogamus etiam Inclytum Imperatorem, ne se defensione impuri coelibatus, & cede Sacerdotum polluat. Scriptum est enim, Beatus qui miseretur egeni & pauperis, In die mala liberabit eum Dominus.

DE VOTIS MONACHORUM.

Quid de uotis Monachorum apud nos doceatur, melius intelliget si quis meminerit qualis status

g ij

lis status